

שלג

יורד בחוץ, מכסה את האדמה במרבד לבן, קסום. חלון חדרי פתוח, מאפשר לכפור לחדור פנימה, מכניס איתו גם את הפתיתים. הם נוחתים על מיטתי, סביבי, עליי. חלקם ממשיכים הלאה עם הרוח, נלחמים באש האחר המרצדת בזעם, נאבקת בהם, יכולה בקושי לכפור ולחשכה.

אני מצטמרה. בוחן בחשש את הלהבות המקפצות, חושש שייכבו, יותירו אותי באפלה. אצבעותיי תופסות במסגרת החלון, רוצות להגיף אותו. אני נאבק בהן. אוהב את השלג, את הלבן הבוהק, המלאכי.

"ידידיה?" הקול מאחוריי מקפיץ אותי. אני מסתובב, סומק ממלא את לחיי.

"אינך ישן?" קולו של אבא עייף, עייף מאוד. "מאוחר, הלילה ירד מזמן".

"המתנתי לאבא", אני מחליק מאדן החלון אל המיטה, מרגיש בלחות המנקדת אותה. "איני מצליח להירדם היום".

"רק היום?" אבא מחייך, עוזב את ידית הדלת ומתקרב לכיווני. סוגר את החלון ומתיישב על קצה המיטה. ידו נחה על כתפי, מדגגת אותי קלות. "מה מטריד אותך?" הוא שואל לאחר שאני מסיים להתפתל, נושם לרווחה.

"השמש", אני עוצר מעט, מוסיף ברוגז: "והירח".

"הבנתי", אבא מסתכל לכיוון החלון. אני עוקב אחר מבטו, נעצר על הלבנה המכוסה ערפילים. "עם הירח אני יכול לדבר, לשמש ניאלץ לחכות".

"לא צריך לדבר איתם", אני צוחק. "אני פשוט מתקשה להבין. הרי פעם-פעם, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הוא יצר את המאורות הגדולים - השמש והירח, נכון?" אבא מהנהן, מחזיר אליי את מבטו. "ואז", אני נושף, "אז הוא העניש את הירח. לפני כן לא היה בכלל חושך. רק אור. כל הזמן".

"נכון", אבא מהנהן שוב. הכסף המפוזר בכחול עיניו מרצד לרגע, כבה. "אינך אוהב את החושך, ילד אור שלי?"

אני מנענע בראשי. "מדוע זה כך? מדוע לא יהיו רק שמש ואור? למה אברהם אומר שזוהי המציאות? שהחושך נצרך לחיים? הוא לא נחמד, הוא מפחיד, וכשהוא יורד - צריך ללכת לישון", אני פורש בפניו את תסכולי ופחדיי.

"כמו ברגע זה", מציין אבא בחיוך דק. "אבל זו שאלה טובה, כזאת שדורשת תשובה טובה".

אבא חכם ויש לו תשובות לכול. דווקא לכן אני תמה על מילותיו האחרונות. נועץ בו זוג עיניים סקרניות. צופה בו נאנח, מגביר את תהייתי. עיניו עוברות דרכי, כמו בוחנות אותי ואת מסוגלותי להבין את שהוא חושב להשמיע.

"יש תשובות לשאלתך, אך הן עמוקות מכדי שתוכל להבין. אסביר לך את מהות החושך, את התועלת בו".

"תועלת?" קולי מלא תמיהה.

"סיפרתי לך לא אחת על חיילי השַׁנְדְּלִיָּאָר¹, נכון?"

"החיילים הכי טובים!" אני מריע, כמעט מקפץ בהתרגשות.

"הטובים ביותר", מאשר אבא. "אבל הם לא היו כך מאז ומעולם. הם חושלו באימונים קשים. התאמנו בלילות חסרי ירח, באפלה גמורה. הוצבו מול תנאים כמעט בלתי אנושיים. רק כך הם הפכו להיות שנדליארים".

"בגלל החושך?" אני ממצמץ. פניי מתכווצות בניסיון להבין את קשר הדברים.

"על אף החושך", מתקן אותי אבא. "הרי קל יותר להתאמן באור יום. ביום אפשר לראות, לבצע ולפעול. בחשכה הכול מורכב יותר. המציאות אינה ברורה, מעורפלת", אבא משתהה. ידו מחליקה מכתפי, מתאגרפת. "אבל האור גם אינו מאתגר אותנו, אינו מציב לנו מכשולים", קולו של אבא כבד, הד חוזר מן התקרה. "בסופו של יום, המלחמות מתרחשות בחושך, כשהיעד אינו ברור והדרך גם היא מעורפלת, מלאת מהמורות. חייל טוב יצלל את האפלה. יתאמן, יתחשל, יגביר את כוחו. אם יתאמן רק לאור היום, הוא ייפול עם רדת החשכה".

דבריו של אבא אינם ברורים לי, כבדים. אבל לא נראה שבכוונתו לפשט אותם. הוא מתרומם, נושק לי על מצחי ומחייך, מבין יותר מכול את שאני חושב.

"אתה קטן, עוד רך בשנים", הוא אומר בסוף, מפתיע אותי, "והחיים מאירים לך כעת. השמש זורחת עליך במלוא עוצמתה. אך אתה תגדל וגם החושך יגדל. הוא לא ידלג עליך, הוא אינו מדלג על איש. הוא יאגוף אותך מכל הכיוונים וישחק מולך בפניו האפלות".

פחד אופף אותי. מין פחד טהור כזה שנרגע כשאבא מתכופף אליי, מסתכל עמוק לתוך עיניי. "אבל אתה תלמד להישיר אליו מבט, לחפש את נקודות האור הקטנות, המחממות. תחדד את ראייתך, תצלח את אבני הנגף שיעמדו לך בדרך, תלמד להבחין במהמורות בטרם יכשילו את רגליך. ותמיד תזכור

1 שנדליאר: חייל יחידת קרב מובחרת - לוחם התקפי. מתפקידיו להגן על שלום בני המלוכה בדרכים, בהתאם לצורך.

- אין זו חוכמה להוכיח את יכולתך באור. חיילים טובים ינצחו את האויב בחשכה".

אבא נעמד, מיטיב את השמיכה על רגליי וצובט את לחיי. "לילה טוב, מתוק".
"לילה טוב", אני מחזיר. בוהה באבא שמסתובב ויוצא מן החדר, סוגר בדרכו את הדלתות, מותיר אותי בחדר המואר קלות באמצעות אש האח ועם תהיות לאינספור.

השינה אינה ממהרת לבוא לאחר מכן. אני מתהפך במיטה הלון ושוב, מהרהר בתשובתו של אבא ובחושך שעליו דיבר בלי סוף. לא מודע לכך שתכף תרד החשכה בבת אחת על חיי, תסלק כל טיפת אור שניסתה להיאחז בפתילי העבר הגוססים. תגרום לי לתהות אם הייתי צריך להתעקש על הסבר או לפחות לשאול שאלה אחרת, כזאת שהייתה נושאת איתה תשובה נחמדה וברורה יותר. אחרי הכול, הייתה זו השאלה האחרונה ששאלתי את אבא.

רוב רובם של האנשים אוהבים המולה, עניין וצבעוניות תוססת. מעט מהם יעדיפו את השקט, את השלווה ואת מחזוריות הימים התואמים למדי לכל אלו של השבוע הקודם.

היום הזה אינו נראה שונה מכל שאר הימים, לא בעבורי. השוק מלא חיים, רוכלים עוברים בין הדוכנים, מנסים לשדל, מצליחים להטריד. הדוכנים עצמם עמוסים סחורה מגוונת, מתפרשים על רחובה המרכזי, הכמעט־בודד, של טוביאה. אנשים מחפשים בעיניהם אחר צורכיהם, מתכווצים לשמע צעקות בעלי הדוכנים המכריזים על סחורתם בקולי קולות, לעיתים קרובות היישר לאוזניהם.

כל זה אינו חדש. גם העבודה שלי הופכת למעט קבועה יותר בכל דקה ודקה.

הדקות עצמן הצטברו לכדי שבועיים תמימים ועוד יומיים. אפי כבר התרגל לריח הלחמים הטריים ושלא, ואוזניי מסננות מעצמן את הרעשים סביבי, מאפשרות לי לתפקד בלי לרצות לברוח הרחק, אל מקום שקט ורגוע יותר. גם מכובד יותר.

שלא כמו עבודתי הקודמת, כישוריי אינם צריכים לצעוק את עצמם החוצה במאמץ, למשוך את הלקוחות למשש את טיב הסחורה או לבחון את אטימותה וחוזקה מפני פגעי הזמן. באותה מידה, לחמים אינם צריכים איבוק, הברשה או גלילה חוזרת לאחר עיונו של הלקוח.

אבל בדים אינם אוכל. לחמים כן. והם בהחלט קורצים לילדים רעבים, מרעידיים את בטנם הקרובה לגבם, גורמים להם לשלוח יד שקטה, להטמינם בין כפלי בגדיהם ולברוח עם האוצה, זה שייבא להם מרגוע ליום אחד, יביא להם חיים.

אני אמור להזדעק כעת למראה ילד פרוע שיער ומבט שנדחף בין שני לקוחות, ידו תופסת חצי כיכר, מושכת אליו. אני צועק, רק אווז ביד הצנומה, הרועדת. מבקש ממנו בלי מילים להניח ולסגת, נועץ בעיניו המימיות מבט כאוב, מתנצל.

הילד בורח. ועל אף שעשיתי את שהיה מוטל עליי, אני מצליח להימנע מלהרהר בו זמן רב. ידיי חוצות את הכיכרות במדויק לבקשת הלקוחות, נוטלות כסף, סופרות. אצבעותיי מורות על מגדנות הראויות להתכבד בהם ושפתיי מסבירות את האפשרויות הזולות יותר ופחות, נותנות מקום למקח קל. אך מוחי עדיין עסוק בו, באותו ילד, שאולי ילך לישון היום רעב. בגללי.

"גנב!" מישהו צועק. לא סתם מישהו. שאול.

אני מסתובב. מבחין במעסיק שלי תופס באותה יד צנומה. שלא כמוני, הוא אינו מתכוון לשחרר. צעקותיו מחרידות את השוק, גורמות לאנשים להפנות מבט, להתרשם ולהתקרב בסקרנות.

אני אוהב מבטים, אני אוהב סקרנים ויותר מכול אני אוהב בריונים. המעסיק שלי אינו בריון. הוא אדם קשה יום, כמו רוב רובם של תושבי העיר, ובדיוק

כמותם גם הוא טורח לפרנסתו. אבל עדיין איני מצליח לעכל את האופן שבו הוא משפיל את הילד לעיני כולם, סוטר לו בפרצופו ושואל אותו שוב ושוב לשמו, תוך כדי צירוף מילות גנאי שלדעתו תואמות את הילד ואת מראהו.

הילד אינו עונה. עיניו פעורות באימה מוחשית, שפתיו שאיבדו מצבען רועדות, ודמעות זולגות מעיניו, מטפטפות על בגדיו הבלויים, הגדולים ממידתו. אני מהסס. רואה מולי שתי אפשרויות - לברוח או להתערב.

רגליי אומרות לי לברוח; זיכרונותיי אומרים לי לשתוק; שרירי דורשים ממני להרפות. ליבי, דווקא הוא, אומר לי שזו טעות, שעליי להתערב ולמנוע את המשך המאורע המתרחם מול עיניי.

"מספיק", אני אומר בקול צרוד, רועד קלושות. נדחף בין שני אנשים נמוכים ממני מעט, מביט אל עיניו של הילד הנתלות בי בתחנונים. "הוא רק ילד. לא צריך להגזים עד כדי כך".

"רק ילד!" שאול נושא אליי עיניים, קצף על שפתיו. "רק ילד קטן וגנב גדול!"
 "אני אשלם במקומו", אני לוחש. מפשפש בצרור הקשור לחגורת המדאן², מוציא שלושה זטים, מחירה של חצי הכיכר שבה תפס הילד. "הנח לו ללכת. בבקשה".

שאול מתבונן בי ארוכות, הזעם בעיניו מתגבר. "ואסתכן שהוא יגנוב ממני שוב? לא ולא! אני לוקח אותו היישר אל תחנת המשמר!"

אני בולע רוק. מתלבט אם להמשיך או להרים ידיים. מבטיהם של האנשים הסובבים אותנו דוקרים את גבי. גם את הילד שמשפיל את פניו, ממשיך לבכות בלי קול.

"הוא הושפל מספיק", אני אומר מהר, לפני שאתחרט ואחליט שכבר עשיתי די והותר. "ומהתחנה הוא ישוחרר לאחר יום, לא תרוויח מכך דבר".

שאול מעוות את פניו בזעם. "אתמול חסרו שלוש כיכרות, שלשום חמש,

2 מדאן: לבוש אליסירי עממי. חולצה ארוכה המגיעה עד הברך, בעלת פתח צווארון רחב, מכנסיים וחגורה.